

Szkolenia, konferencje, imprezy promocyjne

Seminarium „Zasoby Genowe Roślin Ogrodniczych” zorganizowane w ramach realizacji Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO (2015-2020) Zadań 1.3 i 1.7

W dniu 12 grudnia 2018 roku w Skierniewicach odbyło się seminarium podsumowujące prace prowadzone w 2018 roku w Instytucie Ogrodnictwa podczas realizacji Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO (2015-2020) pn. „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”. Spotkanie otworzyła prof. dr hab. Małgorzata Korbin - dyrektor Instytutu Ogrodnictwa. Kierownicy poszczególnych zadań PW - dr Mirosław Sitarek i dr Dorota Kruczyńska w swoich wystąpieniach podsumowali wyniki prac realizowanych w br., przedstawili wnioski oraz wymierne efekty badań prowadzonych w ramach zadań: **1.3 „Gromadzenie, zachowanie w kolekcjach *ex situ*, kriokonserwacja oraz charakterystyka, ocena, dokumentacja i udostępnianie zasobów genowych i informacji w zakresie roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków”** oraz **1.7 „Poszerzanie różnorodności gatunków i odmian roślin ogrodniczych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych”**. Swoje wystąpienia mieli także przedstawiciele instytucji współpracujących, zaangażowanych w realizację zadania 1.3. W dalszej części dr Mariusz Chojnowski z IO omówił system GRIN-Global - program służący do zarządzania zasobami genetycznymi, wprowadzany w Instytucie Ogrodnictwa.

W seminarium wzięły udział 54 osoby, w tym: goście z IHAR-PIB, Muzeum w Nieborowie i Arkadii, producenci, przedstawiciele wyższych uczelni rolniczych i jednostek naukowych oraz pracownicy Instytutu Ogrodnictwa.

[Program](#)

Seminarium pt. „Zasoby genetyczne w rolnictwie”

W dniu 15 listopada 2017 roku w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się seminarium pt. „Zasoby genetyczne w rolnictwie”. Seminarium zorganizowano w ramach Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO Zasoby Genowe, zadanie 1.7, we współpracy z Departamentem Płatności Bezpośrednich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W seminarium uczestniczyli zaproszeni przez Ministerstwo goście (przedstawiciele ODR-ów, Stowarzyszeń, itp.), kuratorzy kolekcji roślin ogrodniczych, pracownicy Zakładu Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych oraz zainteresowani pracownicy Instytutu Ogrodnictwa. Podczas seminarium zaprezentowano 4 wykłady:

- 1) Zasoby genowe roślin ogrodniczych utrzymywane w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach. Dr Mirosław Sitarek
- 2) Reintrodukcja zasobów genowych roślin warzywnych prowadzona przez Instytut Ogrodnictwa. Dr Marta Olas-Sochacka
- 3) Drzewa owocowe w przestrzeni publicznej - nowy kierunek wykorzystania zasobów genowych. Mgr Grzegorz Hodun
- 4) Pozostałości pestycydów w płodach rolnych w tym w produktach ekologicznych. Dr Artur Miszczak

Po przerwie obiadowej odbyła się dyskusja dotycząca promocji i wykorzystania zasobów genowych, a także możliwości ich pozyskiwania. Dużo miejsca poświęcono zagadnieniom reintrodukcji materiałów przywożonych z ekspedycji terenowych. Dyskutowano również o przyszłości zasobów genowych oraz możliwości ich wykorzystania w kolejnym programie PROW.

Podczas spotkania przygotowano również wystawę prezentującą bioróżnorodność zasobów genowych roślin ogrodniczych. Korzystając z tego, że w spotkaniu wzięły udział osoby z różnych rejonów kraju przygotowano degustację przetworów z pigwy dosładzanych koncentratem z aloesu lub koncentratem jabłkowym. Produkty te wytworzono w ramach Programu Wieloletniego IO 2015-2020, zadanie 1.4. Degustacja miała na celu poznanie opinii potencjalnych konsumentów na temat prezentowanych produktów. Osoby biorące udział w seminarium oceniały musy wyrażając swoją opinię odnośnie ich smaku i wyglądu w dziewięciostopniowej skali bonitacyjnej. Podsumowanie wyników wykazało, że oba przeciery uzyskały wysoką ocenę pod względem obu ocenianych cech.

Spotkanie było bardzo konstruktywne i przebiegło w miłej atmosferze, a zaproszeni goście po godzinie 18 udali się autokarem do Radzikowa na drugą część seminarium, która odbywała się następnego dnia w IHAR-PIB.

[Program](#)

Warsztaty pt. „Seed quality in genetic resources conservation of horticultural plants”

W ramach zadania 1.7 PW IHAR/PIB-IO dniu 27 października 2017 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach zorganizowano warsztaty pt. „Seed quality in genetic resources conservation of horticultural plants”. W czasie spotkania wygłoszono 5 referatów, w których zostały przedstawione następujące zagadnienia:

- fizjologiczne i genetyczne podstawy kiełkowania, spoczynku i długowieczności nasion;
- procedury banku genów gwarantujące odpowiednią jakość nasion roślin warzywnych do przechowywania długoterminowego;
- procedury stosowane w leśnym banku genów oraz krioprezerwacja nasion gatunków rzadkich i zagrożonych.

Autorami referatów byli prof. Christophe Bailly z Uniwersytetu Piotra i Marii Curie w Paryżu, doc. dr Andreas Boerner i dr Manuela Nagel z banku genów IPK Gatersleben, dyr. Czesław Kozioł z Leśnego Banku Genów w Kostrzycy oraz mgr Maciej Niemczyk z Ogrodu Botanicznego w Powsinie.

W warsztatach uczestniczyło 48 osób zajmujący się zagadnieniami związanymi z gromadzeniem i przechowywaniem zasobów genetycznych roślin m.in. z Ogrodu Botanicznego w Powsinie, Uniwersytetów Łódzkiego i Śląskiego, z firm hodowlanych współpracujących z Instytutem Ogrodnictwa, w ramach ochrony zasobów genowych oraz kuratorzy kolekcji i osoby zainteresowane z Instytutu Ogrodnictwa.

Integralną częścią warsztatów była dyskusja dotycząca wdrażania w Instytucie Ogrodnictwa standardów FAO dla banków genów, która była prowadzona w

czterech grupach:

- procedury kolekcjonowania nasion - lider Denise Fu Dostatny;
- procedury rozmnażania i regeneracji roślin warzywnych oraz tworzenie kolekcji bezpieczeństwa - lider Andreas Boerner;
- regeneracja i przechowywanie nasion bylin i roślin drzewiastych - lider Maciej Niedzielski;
- procedury przechowywania i testowania nasion - leader Christophe Bailly.

Dyskusja została podsumowana przedstawieniem wniosków i zaleceń wypracowanych w poszczególnych grupach.

Dużą atrakcją warsztatów była wystawa zasobów genowych roślin ogrodniczych przygotowana przez pracowników Zakładu Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych. Zaprezentowano olbrzymią bioróżnorodność obiektów zgromadzonych w kolekcjach Instytutu Ogrodnictwa. Była ona miłym „dodatkiem” do części wykładowej, uczestnicy warsztatów mogli przez cały dzień przyglądać się zgromadzonym w IO cennym genotypom oraz zasięgać informacji o nich. Materiały promocyjne, broszury, ulotki były ogólnodostępne.

[Program](#)

Międzynarodowe Sympozjum „Ecohydrology for the Circular-Economy and Nature-Based Solutions towards mitigation/adaptation to Climate Change”

W dniach 26-28 września 2017 roku odbyło się w Łodzi Międzynarodowe Sympozjum „Ecohydrology for the Circular-Economy and Nature-Based Solutions towards mitigation/adaptation to Climate Change”. W ramach zadania 1.7 PW IHAR/PIB-IO (2015-2020) przygotowano wystawę zasobów genowych roślin ogrodniczych pochodzących

z kolekcji Instytutu Ogrodnictwa. Każdego dnia sympozjum wystawa przyciągała dużą liczbę zainteresowanych uczestników. Oddelegowani pracownicy Zakładu Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych udzielali odpowiedzi na wiele pytań dotyczących prezentowanych obiektów, działalności banku genów oraz

pozyskiwania materiału roślinnego. Uczestnicy sympozjum mogli pobrać materiały promocyjne dotyczących poszczególnych gatunków roślin ogrodniczych.

XIII Międzynarodowy Kongres Promocji Warzyw i Owoców

W dniach 19-20 września 2017 w hotelu InterContinental w Warszawie odbył się XIII Międzynarodowy Kongres Promocji Warzyw i Owoców. Kongres został zorganizowany przez Stowarzyszenie: Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) oraz Międzynarodowy Sojusz Organizacji i Stowarzyszeń na rzecz „5 a day” (AIAM5).

Głównym celem kongresu było upowszechnienie wiedzy oraz wymiana informacji między krajami członkowskimi AIAM5 na temat polityki prozdrowotnej. Przede wszystkim dotyczących idei „5 a day” czyli programu „5 porcji” promującego spożycie owoców i warzyw w celu zapobiegania chorobom i wspomagania zdrowia dzieci i dorosłych.

Przy okazji kongresu, w ramach zadania 1.7 PW IHAR/PIB-IO 2015-2020, zorganizowano wystawę prezentującą bioróżnorodność prezentując gatunki i odmiany pochodzące z kolekcji Instytutu Ogrodnictwa. Dodatkowo przedstawiano materiały promujące zasoby genowe roślin ogrodniczych, które zostały opracowane w ramach Zadania 1.7.

Zarówno owoce i warzywa prezentowane na wystawie oraz materiały promocyjne cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników spotkania. Pytano o dawne odmiany owoców i warzyw. Goście, zwłaszcza zagraniczni, byli bardzo zainteresowani odmianami jabłoni, derenia i fasoli.

XL Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw

W dniach 16-17 września 2017 roku odbyło się XL Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw. W ramach realizacji zadania 1.3 i 1.7 Programu Wieloletniego **IHAR-PIB/IO 2015-2020** zorganizowano wystawę owoców, warzyw i roślin ozdobnych pochodzących z kolekcji zgromadzonych w Instytucie. W pierwszym dniu Święta odbyła się degustacja dawnych odmian śliwek przygotowana przez mgr Agnieszkę Głowacką, natomiast w drugim dniu

degustacja dawnych odmian jabłek przygotowana przez mgr Grzegorza Hoduna. Każda osoba degustująca owoce proszona była o wyrażenie własnej opinii dotyczącej smakowitości na specjalnie przygotowanym arkuszu. Zarówno wystawa jak i degustacja owoców przyciągała liczną rzeszę zainteresowanych osób.

W czasie SŚKOW zainteresowane osoby mogły skorzystać z konsultacji i porad udzielanych przez pracowników Zakładu Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych (dr Dorotę Kruczyńską, dr Martę Olas-Sochacką, dr Mirosława Sitarka, mgr Grzegorza Hoduna).

Święto Róży w Kutnie

W dniach 8 - 10 września 2017 roku odbyła się 43. edycja Święta Róży w Kutnie. Jest to największe wydarzenie artystyczno-kulturalne w tym mieście organizowane corocznie w pierwszym tygodniu września przez Kutnowski Dom Kultury. Kutno to miasto róż; stąd pochodził Bolesław Wituszyński, znany hodowca róż ogrodowych oraz inicjator Jarmarku Różanego. Święto Róży w Kutnie to w dużej mierze wielka wystawa róż ogrodowych i aranżacji florystycznych, która w tym roku odbywała się pod hasłem „Róża w Krainie Czarów”. Producenci róż z całej Polski prezentowali ponad 200 odmian róż ogrodowych polecanych do sadzenia w ogrodach prywatnych i w przestrzeni publicznej. Wystawie towarzyszyły liczne imprezy okolicznościowe związane z tematem róż, m.in. panel dyskusyjny na temat róż w mieście, konkursy na najpiękniejszą różę, warsztaty florystyczne, kiermasz róż i roślin ogrodowych. W konkursie na najpiękniejszą różę prezentowaną przez producentów zwyciężyła odmiana ‘Ketchup & Mustard’, a w konkursie dla amatorów, zorganizowanym pod patronatem Polskiego Towarzystwa Różanego, odmiana ‘Sirius’.

Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa wśród kompozycji z róż prezentowane były przede wszystkim materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektu badawczego IO, w tym: **Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO 2015-2020** „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” oraz **Programu Wieloletniego IO 2015-2020** „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa

żywności. Na stoisku prezentowano informacje nt. róż owocowych, róż polskiego pochodzenia oraz odmian szczególnie mrozoodpornych znajdujących się w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa. Promowano także stare odmiany drzew i krzewów owocowych. Merytoryczną obsługę stoiska zapewniła dr hab. Bożena Matysiak, prof. nadzw. – kurator kolekcji róż w Instytucie Ogrodnictwa. Stoisko Instytutu cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem, a jego aranżacja przygotowana przez Panią Dorotę Łazęcką była wysoko oceniona przez zwiedzających. Szacuje się, że stoisko Instytutu odwiedziło ponad 2 tysiące osób, mieszkańców Kutna i przyjezdnych miłośników estetyki różanej.

Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”

Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r.

Materiały konferencyjne:

Sitarek M. 2017. [Realizacja zadań w kolekcjach roślin sadowniczych utrzymywanych w IO w Skierniewicach w ramach PW na lata 2015-2020.](#) Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 17.

Prezentacja: [Realizacja zadań w kolekcjach roślin sadowniczych utrzymywanych w IO w Skierniewicach w ramach PW na lata 2015-2020](#)

Lisek J. 2017. [Gromadzenie i ocena zasobów genowych winorośli w Instytucie Ogrodnictwa.](#) Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 18.

Prezentacja: [Gromadzenie i ocena zasobów genowych winorośli w Instytucie Ogrodnictwa](#)

Hodun G., Hodun M. 2017. [Dawne odmiany jabłoni w województwie podlaskim, ekspedycje i ochrona pozyskanych genotypów.](#) Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 19.

Prezentacja: [Dawne odmiany jabłoni w województwie podlaskim, ekspedycje i ochrona pozyskanych genotypów](#)

Chojnowski M., Kruczyńska D., Kapusta E., Treder W. 2017. [Kolekcja aktywna](#)

[nasion roślin ogrodniczych w banku genów Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 25.

Prezentacja: [Kolekcja aktywna nasion roślin ogrodniczych w banku genów Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach](#)

Kołtowski Z. 2017. [Zasoby genowe w kolekcji roślin miododajnych](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 32.

Poster: [Zasoby Genowe w Kolekcji Roślin Miododajnych](#)

Kapusta E. 2017. [Kolekcja dzikich gatunków *Allium* w Instytucie Ogrodnictwa](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 33.

Olas-Sochacka M. 2017. [Zabezpieczanie zasobów genowych czosnku pospolitego \(*Allium sativum* L.\) w kriobanku genów](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 34.

Poster: [Zabezpieczanie zasobów genowych czosnku pospolitego \(*Allium sativum* L.\) w kriobanku genów](#)

Wójcik-Seliga J. 2017. [Kolekcja roślin z rodzaju *Fragaria* prowadzona w Instytucie Ogrodnictwa](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 35.

Poster: [Kolekcja roślin z rodzaju *Fragaria* prowadzona w Instytucie Ogrodnictwa](#)

Treder J., Borkowska A., Maj M., Maj D. 2017. [Zasoby genowe ozdobnych roślin cebulowych w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 36.

Kwiecień A. 2017. [Ekspedycje terenowe prowadzone w 2016 roku w celu pozyskiwania nowych obiektów roślin warzywnych](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 37.

Kruczyńska D. 2017. [Odmiany odporne na parcha w kolekcji jabłoni Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach](#). Symposium Naukowe „Zasoby genowe roślin

użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 38.

Poster: [Odmiany odporne na parcha jabłoni w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach](#)

Głowacka A., Rozpara E. 2017. [Charakterystyka pomologiczna niemieckich odmian czereśni w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa](#). Sympozjum Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 39.

Poster: [Charakterystyka pomologiczna niemieckich odmian czereśni w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa](#)

Matysiak B. 2017. [Zimotrwałość taksonów z rodzaju *Rosa* w warunkach Polski centralnej](#). Sympozjum Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 75-76.

Poster: [Zimotrwałość taksonów z rodzaju *Rosa* w warunkach Polski centralnej](#)

Lisek A., Lisek J. 2017. [Ocena zróżnicowania genetycznego odmian winorośli zgromadzonych w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach przy użyciu techniki ISSR](#). Sympozjum Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 77.

Poster: [Ocena zróżnicowania genetycznego odmian winorośli zgromadzonych w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach przy użyciu techniki ISSR](#)

Machlańska A., Sitarek M. 2017. [Zróżnicowanie morfologiczne kwiatów wybranych odmian brzoskwini zgromadzonych w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa](#). Sympozjum Naukowe „Zasoby genowe roślin użytkowych na rzecz hodowli”, Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r., Streszczenia: 78.

Poster: [Zróżnicowanie morfologiczne kwiatów wybranych odmian brzoskwini zgromadzonych w kolekcji Instytutu Ogrodnictwa](#)

Degustacja dawnych odmian czereśni Skierniewice, 6 lipca 2017 r.

W dniu 6 lipca 2017 roku w sali konferencyjnej Instytutu Ogrodnictwa odbyła się degustacja dawnych odmian czereśni zorganizowana w ramach programu wieloletniego IHAR-PIB/IO (2015-2020), Zadanie 1.7 „**Poszerzanie**

różnorodności gatunków i odmian roślin ogrodniczych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych”.

Ocenie poddano 11 dawnych odmian czereśni o późnej porze dojrzewania owoców, zebranych w kolekcji zlokalizowanej w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach.

Wśród nich znalazły się:

odmiany ciemnoczerwone

- 'Czarna z Turwi'
- 'Gubińska'
- 'Hedelfińska'
- 'Schneidera Późna'
- 'Turska'

odmiany żółte z rumieńcem

- 'Büttnera Czerwona'
- 'Elton'
- 'Grolka Biała'
- 'Wawelska'

odmiany żółte

- 'Drogana Żółta'
- 'Żółta Jakubowski'

W degustacji wzięło udział 61 osób, w tym przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pani Tatiana Berska-Woźnicka, poseł Dorota Rutkowska, pracownicy IO oraz mieszkańcy Skierniewic i okolic zainteresowani dawnymi odmianami czereśni.

Uczestnicy degustacji oceniali wygląd, kształt, barwę skórki, smak oraz jędrność owoców poszczególnych odmian. Po podsumowaniu wyniki oceny dawnych odmian czereśni zostaną zamieszczone w sprawozdaniu rocznym oraz na stronie internetowej Instytutu.

[Galeria zdjęć](#)

Dzień Otwartych Drzwi, 8 czerwca 2017

W dniu 8 czerwca 2017 roku w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach odbyło się spotkanie pod nazwą „Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa”, skierowane zarówno do sadowników, jak i producentów warzyw. Spotkanie honorowym patronatem objął Pan Krzysztof Jurgiel – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Podczas Dnia Otwartych Drzwi kuratorzy prezentowali kolekcje polowe różnych gatunków roślin ogrodniczych. Zwiedzający zadawali wiele pytań dotyczących m.in. dostępności materiałów zgromadzonych w kolekcjach i warunków ich udostępniania. Ciekawi byli także jak poszczególne odmiany przetrwały surową zimę oraz w jaki sposób reagowały na przymrozki wiosenne. W dniu spotkania widać już było różnice w zawiązaniu owoców. Na tej podstawie można było wnioskować, które odmiany lepiej zniosły trudne warunki w okresie kwitnienia. Najczęściej wiązało się to z terminem kwitnienia. Generalnie genotypy później kwitnące charakteryzowały się mniejszymi uszkodzeniami kwiatów i lepszym zawiązaniem owoców.

W tegorocznym Dniu Otwartych Drzwi wzięło udział ponad 400 osób, wśród których byli sadownicy, producenci warzyw, przetwórcy, przedstawiciele służb doradczych z całej Polski, uczelni wyższych, prasy, a także delegacja z Ukrainy. Podczas spotkania można było zapoznać się z materiałami promocyjnymi związanymi z zasobami genowymi zgromadzonymi w Instytucie Ogrodnictwa. Była także okazja porozmawiać z kuratorami kolekcji a także zasięgnąć porad specjalistów z różnych dziedzin ogrodnictwa. Odbyła się także sesja wykładowa, w czasie której poruszano wiele tematów ważnych z punktu widzenia produkcji ogrodniczej.

Warsztaty 21-22 marca 2017 pt. „Reintroduction of Old Varieties and Enabling Crop Biodiversity on the Market”

W ramach działań na rzecz propagowania i wykorzystania roślinnych zasobów genowych (Program Wieloletni IHAR/PIB-IO, zad. 1.7) w dniach 20-21 marca w Instytucie Ogrodnictwa zorganizowano warsztaty pt.: „Reintroducing Old

Varieties and Enabling Crop Biodiversity on the Market”, w których wzięło udział 56 uczestników, w tym siedem osób z zagranicy. Program warsztatów obejmował cztery sesje:

1. Legislation and Agrobiodiversity,
2. Enabling the Biodiversity on the Market,
3. Agrobiodiversity in Rural Development
4. Utilization of Agrobiodiversity in Breeding Programmes.

W pierwszym dniu warsztatów zorganizowano panel dyskusyjny w grupach tzw. „World Café” na temat prawnych regulacji dotyczących bioróżnorodności. Dyskusje prowadzono w czterech grupach, które obejmowały różne rodzaje upraw: zboża, warzywa, owoce (na przetwory), owoce (konsumpcyjne). W drugim dniu miał miejsce panel dyskusyjny, podczas którego w grupach omawiano następujące zagadnienia:

1. Agrobiodiversity in Rural Development
  2. How to promote small-scale farming to conserve agrobiodiversity
  3. How to optimize PGR (and genetic base of modern crops) governance
  4. How to make PGRs available for farmers and breeders
  5. How to market biodiversity products (farmers to consumers)
- Dyskusja w grupach była bardzo ożywiona, a wnioski przedstawiono w formie plakatów, które zostały omówione przez liderów grup. Generalnie warsztaty zostały pozytywnie ocenione przez uczestników. Ich forma sprzyjała dyskusji, a poruszana tematyka odzwierciedlała aktualne problemy związane z utrzymaniem, promocją oraz wdrażaniem do praktyki roślinnych zasobów genowych.

[Program](#)

Seminarium w Mariówce

W dniu 14 lutego odbyło się wyjazdowe seminarium w Mariówce zorganizowane

wspólnie

z Ośrodkiem Edukacyjno-Profilaktycznym Sióstr Służek pt.: „**Upowszechnianie dawnych odmian roślin ogrodniczych wyrazem nowoczesności i patriotyzmu**”.

W spotkaniu wzięło udział 70 osób, które wysłuchały 5 wykładów:

1. Program Wieloletni IHAR-PIB/IO – Gromadzenie i zachowanie w kolekcjach ex situ, zasobów genowych roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków. (Miroslaw Sitarek)
2. Dawne odmiany jabłoni i gruszy (Dorota Kruczyńska)
3. Bioróżnorodność roślin warzywnych zgromadzonych w kolekcjach IO (Marta Olas-Sochacka)
4. Rozpowszechnianie roślin miododajnych – to same korzyści dla pszczoł, człowieka i środowiska (Zbigniew Kołtowski)
5. Zasady udostępniania roślin znajdujących się w kolekcjach (Mariusz Chojnowski)

W referatach zwrócono uwagę na sprawy związane z gromadzeniem, utrzymywaniem i upowszechnianiem materiałów genetycznych zgromadzonych w kolekcjach. Podano również zasady współpracy w zakresie roślinnych zasobów genowych oraz możliwości i zasady ich udostępniania. Omówiono przepisy regulujące udostępnianie tych materiałów.

W czasie spotkania zaprezentowano mini wystawę przedstawiającą bioróżnorodność obiektów kolekcyjnych oraz próbki szalotki i czosnku wiosennego. Prezentowano również ulotki zawierające informacje o odmianach znajdujących się w kolekcjach IO. Materiały te cieszyły się ogromnym zainteresowaniem słuchaczy. W dyskusji zadawano wiele pytań odnośnie zasad dystrybucji materiałów i ich dostępności.

Miłym akcentem seminarium był występ zaproszonego Zespołu Śpiewaczego „Przystalanki” z Przystałowic i Kapeli Ludowej z Dzielnej koło Opoczna. Muzyka ludowa

wykonywana przez sześciu członków zespołu w strojach ludowych pozwoliła wszystkim odczuć patriotyczny wymiar tematyki seminarium. Muzyka towarzyszyła uczestnikom spotkania nie tylko podczas otwarcia i zakończenia, ale także w trakcie przerw.

Po seminarium odbył się pokaz cięcia starych drzew odmian jabłoni, gruszy i śliwy w sadzie prowadzonym przez Siostry Służki. Pokaz prowadzili pracownicy IO Andrzej Starus i Rafał Przyłuski. Uczestnicy spotkania wykazywali olbrzymie zainteresowanie cięciem drzew, pomimo mroźnej pogody bardzo licznie i aktywnie brali udział w pokazie.

Szkolenie „Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych i ozdobnych”

Skierniewice, 1 grudnia 2016 r.

W dniu 1 grudnia 2016 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się szkolenie pt. **„Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych i ozdobnych”**. W ramach szkolenia wygłoszono 8 wykładów. Poruszone zagadnienia dotyczyły nowych technik i technologii stosowanych w produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego, a także zagrożeń technicznych i biologicznych, które mogą mieć istotny wpływ na jakość tego materiału. Omówiono również sposoby rozpoznawania gatunków roślin ozdobnych na wybranych przykładach. Autorami wystąpień byli pracownicy naukowi Instytutu Ogrodnictwa: dr Agnieszka Stębowska, dr Adam Marosz, dr hab. Jadwiga Treder, prof. IO, prof. dr hab. Gabriel Łabanowski, prof. dr hab. Adam Wojdyła, dr hab. Grażyna Soika, prof. IO, dr Jan Sobolewski oraz mgr Robert Wrzodak.

W szkoleniu wzięło udział 108 osób, w tym przedstawiciele Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, wśród których byli pan Adam Wąsik i pani Ewa Sadowska - z Biura Nasiennictwa Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, przedstawiciele Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz prasy specjalistycznej. Szkolenie przygotowano w ramach realizowanych zadań 2.1, 2.2, 2.3, 3.2 i 5.1 Programu Wieloletniego „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” oraz zadań 1.3 i 1.7 Programu Wieloletniego

„Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” .

[Program](#)   [Galeria zdjęć](#)

[Zagrożenia techniczne i biologiczne w procesie produkcji tzw. punkty krytyczne \(warzywa\). Nowe techniki i technologie w produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego \(warzywa\)](#)

- dr Agnieszka Stębowska

[Nowe techniki i technologie w produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych. Rozpoznawanie gatunków roślin ozdobnych na przykładzie wybranych drzew iglastych i liściastych](#)

- dr Adam Marosz

[Zasady przechowywania cebul, bulw i kłączy roślin ozdobnych](#)

- dr hab. Jadwiga Treder, prof. IO

[Zagrożenia przez szkodniki w produkcji warzyw i roślin ozdobnych pod osłonami](#)

- prof. dr hab. Gabriel Łabanowski

[Najczęściej występujące choroby w okresie rozmnażania roślin ozdobnych](#)

- prof. dr hab. Adam Wojdyła

[Zagrożenia przez szkodniki w produkcji roślin ozdobnych w szkółkach](#)

- dr hab. Grażyna Soika, prof. IO

[Zagrożenia produkcji ze strony chorób warzyw](#)

- dr Jan Sobolewski

[Zagrożenia przez główne gatunki szkodników w polowej uprawie warzyw](#)

- mgr Robert Wrzodak

Szkolenie „Odmiany winiarskie, uprawa, rozmnażanie, ochrona winorośli przed chorobami i szkodnikami”

Skierniewice, 21 września 2016 r.

W dniu 21 września 2016 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się szkolenie

pt. „**Odmiany winiarskie, uprawa, rozmnażanie, ochrona winorośli przed chorobami i szkodnikami**”. W ramach szkolenia przeprowadzono 6 wykładów dotyczących podstaw ampelografii winorośli, odmian winiarskich do towarowej produkcji wina, uprawy winorośli, rodzaju sadzonek i technologii ich produkcji oraz ochrony winorośli przed chorobami i szkodnikami. Autorami wystąpień byli: dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO, dr hab. Beata Mieszka, prof. IO oraz dr Małgorzata Sekrecka. Uczestnicy szkolenia wzięli również udział w zajęciach praktycznych z ampelografii, uprawy i ochrony winorośli w kolekcji odmian i doświadczeniach agrotechnicznych.

W szkoleniu uczestniczyły 52 osoby, w tym pracownicy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, producenci indywidualni oraz firmy związane z branżą ogrodniczą.

Szkolenie przygotowano w ramach realizowanych zadań 1.3 i 1.7 Programu Wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” oraz zadań 3.3, 2.1 i 5.1 Programu Wieloletniego „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”.

[Program](#)

[Galeria zdjęć](#)

Szkolenie „Uprawa, odmiany i zbiór jagody kamczackiej” Skierniewice, 7 września 2016 r.

W dniu 7 września 2016 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się szkolenie **pt. „Uprawa, odmiany i zbiór jagody kamczackiej”**. Szkolenie otworzyła prof. dr hab. Małgorzata Korbin - Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa, która serdecznie powitała zgromadzonych gości. W szkoleniu wygłoszono sześć referatów. Wśród wykładowców byli pracownicy Instytutu Ogrodnictwa (IO): dr Mirosław Sitarek, dr hab. Elżbieta Rozpara (profesor IO) i mgr Tomasz Golis, a także przedstawiciele innych jednostek: dr Maria Buczek z Sadowniczego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Brzeznej, Sp. z o.o., pani Magdalena Placek z firmy JAGODA JPS oraz prof. dr hab. Aneta Wojdyło z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Wykład wprowadzający dotyczył potrzeby utrzymania kolekcji roślin sadowniczych jako gwarancji zachowania bioróżnorodności w tej grupie roślin. Pozostałe wykłady dotyczyły jagody kamczackiej jako gatunku przydatnego zarówno do uprawy integrowanej jak i ekologicznej. Poszczególne prezentacje omawiały: sposób zakładania plantacji, dobór odmian do produkcji, możliwość mechanizacji zbioru i uprawy oraz prozdrowotne właściwości owoców tego gatunku. W czasie szkolenia przeprowadzono również prezentację oraz degustację owoców 10 odmian winorośli, pochodzących z winnicy 'Victoria', prowadzonej w ramach zadania 1.4 Programu Wieloletniego Instytutu Ogrodnictwa oraz owoców kilku odmian derenia jadalnego, pochodzących z kolekcji Instytutu Ogrodnictwa prowadzonej w ramach zadania 1.3 Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO pt. „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”.

W szkoleniu wzięło udział 120 osób, w tym producenci indywidualni, pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz przedstawiciele prasy specjalistycznej i innych firm.

Szkolenie przygotowano w ramach zadań 1.3 i 1.7 realizowanego Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO oraz zadań 1.4., 3.4 i 5.1 Programu Wieloletniego IO pt. „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”.

[Program](#)

[Galeria zdjęć](#)

Warsztaty „Odmiany, uprawa i cięcie winorośli w praktyce” - 9.03.2016

W dniu 9 marca 2016 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyły się warsztaty na temat: „Odmiany, uprawa i cięcie winorośli w praktyce”. W ramach warsztatów pracownicy naukowcy IO: dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO, dr Mirosław Sitarek oraz dr Halina Morgaś przeprowadzili wykłady dotyczące kolekcji winorośli w Instytucie Ogrodnictwa, technologii ich uprawy, cięcia i formowania, regulowania wzrostu i owocowania, jak również przedstawiono zagadnienia dotyczące utrzymania kolekcji roślin sadowniczych jako gwarancji zachowania bioróżnorodności. Część drugą stanowił praktyczny pokaz cięcia, który poprowadził dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO.

Warsztaty przygotowano w ramach realizacji zadań 1.3 i 1.7 Programu Wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” oraz zadań 3.3. i 5.1 Programu Wieloletniego „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”.

W szkoleniu wzięło udział 55 osób, w tym producenci, pracownicy ODR, WIORiN oraz przedstawiciele prasy branżowej.

[Program](#)

[Galeria zdjęć](#)